การพัฒนาคู่มือการเป็นพิธีกรมืออาชีพ โดยใช้รูปแบบการฝึกปฏิบัติ : กรณีศึกษาผู้นำนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

Development of Handbook for being a professional MC using Practical Training Method: a case study of Student Leaders at Chiang Rai Rajabhat University

รุ่งโรจน์ ต้นประดิษฐ[1*]/ วิไลลักษณ์ วงค์ชัย[2]/เกรียงไกร กันทะนะ[3]

Rungroj Tonpradit[1*]/ Wilailak Wongchai[2]/ Kriangkrai Kantana[3]

[1]โปรแกรมวิชาภาษาและวัฒนธรรมไทย, คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, จังหวัดเชียงราย 57100, ประเทศไทย

[2]คณะบัญชี, มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, จังหวัดเชียงราย 57100, ประเทศไทย

[3]คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, จังหวัดเชียงราย 57100, ประเทศไทย

[1]Thai Language and Culture Program, Faculty of Humanities and Social Sciences, Chiang Rai Rajabhat University, Chiang Rai 57100, Thailand

[2]Faculty of Accounting, Chiang Rai Rajabhat University, Chiang Rai 57100, Thailand

[3]Faculty of Science and Technology, Chiang Rai Rajabhat University, Chiang Rai 57100, Thailand

**Corresponding author. Email: rungrawai@hotmail.com*

Received: June 2, 2026
Revised: July 12, 2026
Accepted: July 17, 2026

Abstract

This research aimed to develop a professional Master of Ceremonies (MC) handbook, to enhance the professional MC skills of 50 student leaders at Chiang Rai Rajabhat University, who is a second- and third-year student, and to evaluate their satisfaction with the developed handbook. The findings of the study are as follows 1)The professional MC handbook demonstrated an overall efficiency of 84.90/91.80, which exceeded the specified 80/80 criterion. 2) The student leaders' achievement through the practical training model, the post-development mean score $\bar{x}$ = 73.46 was significantly higher than the pre-development mean score $\bar{x}$ = 61.88 with an average improvement of 11.58. 3) The overall satisfaction of the student leaders toward the development of the

professional MC handbook was at the highest level $\bar{x}$ = 4.75, S.D. = 0.43. The most satisfying aspects were the inclusion of clear script examples and the practicality of the techniques, which could be immediately applied to real-world scenarios $\bar{x}$ = 4.84, S.D. = 0.37.

Key words: Professional Master of Ceremonies, Handbook Development, Practical Training Model, Student Leaders, Chiang Rai Rajabhat University

บทคัดย่อ

บทความวิจัยเรื่อง การพัฒนาคู่มือการเป็นพิธีกรมืออาชีพ โดยใช้รูปแบบการฝึกปฏิบัติ: กรณีศึกษาผู้นำนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย จำนวน 50 คน ซึ่งเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 2 และ 3 คณะผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาคู่มือการเป็นพิธีกรมืออาชีพ เพื่อพัฒนาการเป็นพิธีกรมืออาชีพแก่ผู้นำนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย และเพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อคู่มือการเป็นพิธีกรมืออาชีพ

ผลการศึกษาสรุปได้ว่า 1. คู่มือการเป็นพิธีกรมืออาชีพ มีประสิทธิภาพโดยรวม เท่ากับ 84.90/91.80 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ประสิทธิภาพ 80/80 ที่กำหนดไว้ 2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเป็นพิธีกรโดยใช้รูปแบบการฝึกปฏิบัติของผู้นำนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงรายก่อนเรียนมีคะแนนเฉลี่ย $\bar{x}$ เท่ากับ 61.88 และคะแนนเฉลี่ยหลังเรียน $\bar{x}$ เท่ากับ 73.46 มีคะแนนพัฒนาการเฉลี่ยเท่ากับ 11.58 แสดงว่าผู้นำนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย มีผลสัมฤทธิ์ทางการเป็นพิธีกรหลังพัฒนาสูงกว่าก่อนพัฒนา 3. ผลการศึกษาความพึงพอใจของผู้นำนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงรายที่มีต่อการพัฒนาคู่มือการเป็นพิธีกรมืออาชีพโดยใช้รูปแบบการฝึกปฏิบัติ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย $\bar{x}$ เท่ากับ 4.75 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.43 โดยผู้นำนักศึกษามีความพึงพอใจมากที่สุด คือมีตัวอย่างบทพูดที่ชัดเจน สามารถนำเทคนิคในคู่มือไปปรับใช้หน้างานจริงได้ทันทีมีค่าเฉลี่ย $\bar{x}$ เท่ากับ 4.84 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.37

คำสำคัญ: พิธีกรมืออาชีพ การพัฒนาคู่มือ รูปแบบการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติ ผู้นำนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

บทนำ

การพูดเป็นทักษะหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคลให้มีความเข้าใจที่ตรงกัน หากผู้พูดรู้ทฤษฎี หลักเกณฑ์วิธีการพูด และได้ฝึกฝนบ่อย ๆ ก็จะสามารถทำให้ผู้พูดพัฒนาทักษะการพูดได้อย่างมีศิลปะ โดยเฉพาะการพูดในที่ชุมชน ที่ต้องใช้ทักษะทางภาษาเป็นอย่างมาก อาทิ ผู้ประกาศ ผู้ดำเนินรายการ หรือ พิธีกร เป็นต้น

Royal Society of Thailand (2013, p. 835) ได้ให้คำนิยามไว้ว่า “พิธีกร” หมายถึง ผู้ดำเนินการในพิธี เช่น พิธีกรในงานมงคลสมรส, ผู้ดำเนินรายการ เช่น พิธีกรในการสัมมนา โดยพิธีกรจะทำหน้าที่เป็นเจ้าของเวที และทำหน้าที่กำกับรายการ หรืออำนวยการ กิจกรรม รายการ หรือพิธีการต่าง ๆ ให้ดำเนินการให้เสร็จเรียบร้อยตามวัตถุประสงค์และกำหนดการที่วางไว้ ดังที่ Sriyabhaya (2017, p. 102) กล่าวไว้ว่า

ในหน่วยงานต่าง ๆ จะมีการจัดงานหรือกิจกรรมต่าง ๆ เสมอ ซึ่งในงานดังกล่าวต้องมีบุคคลที่เป็นตัวขับเคลื่อนให้กิจกรรมดำเนินไปได้ตามขั้นตอน คือ “พิธีกร”

Kityanyong (2018, p. 75) กล่าวไว้ว่า “การเป็นพิธีกรไม่ใช่ใครที่ถือไมโครโฟน แล้วมีไฟส่องใบหน้า ใช่ว่าใครจะสามารถเป็นพิธีกรได้หมดทุกคน” ดังนั้น พิธีกรที่ดีจึงจำเป็นต้องมีทักษะที่จำเป็นต่อกระบวนการเรียนรู้เพื่อให้เกิดประสิทธิผลที่ดี นั่นคือ การฝึกปฏิบัติ โดยเฉพาะในรั้วมหาวิทยาลัย ผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของนักศึกษา และจำเป็นต้องมีทักษะการเป็นพิธีกรที่ดี ก็คือ ผู้นำนักศึกษา

“ผู้นำนักศึกษา” ถือว่าเป็นกลุ่มนักศึกษาที่มีความสำคัญเป็นอย่างมาก ต่อการขับเคลื่อนกิจกรรมต่าง ๆ ของนักศึกษาทั้งในระดับคณะและมหาวิทยาลัย ให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ ในการทำกิจกรรมหลาย ๆ กิจกรรม จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีพิธีกรที่มีทักษะทางการใช้ภาษาและการสื่อสารกับคนหมู่มาก รวมถึงการเป็นผู้ที่บุคลิกภาพที่ดี น่าเชื่อถือ เพื่อให้ดำเนินกิจกรรมนั้น ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การเป็นพิธีกรที่ดีจะต้องเป็นผู้ที่มีรูปแบบหรือวิธีการในการฝึกฝนการเป็นพิธีกรที่ดีเช่นกัน ดังที่ Lapirattanakul (2000, p. 226) ได้กล่าวไว้ว่า นักเรียนที่มีข้อบกพร่องด้านการพูดเกิดจากการขาดความรู้พื้นฐานในการพูด ไม่มีความมั่นใจในตนเอง ไม่มีการเตรียมตัว ไม่มีกระบวนการในการฝึกซ้อม วางบุคลิกภาพที่ไม่ดีขณะพูด ไม่มีความรู้เรื่องการหักทายที่ประชุม การเริ่มต้นที่ไม่ดึงดูดใจผู้ฟัง น้ำเสียงไม่มีระดับ ไม่มีความรู้เรื่องเวลาที่ใช้ในการพูด และขาดการสรุปที่เหมาะสม ดังนั้นนักเรียนจะสามารถฝึกทักษะทางการพูดได้ดีเพียงใดนั้น รูปแบบหรือวิธีการในการฝึกก็มีความสำคัญมากเช่นกัน

การเรียนรู้โดยการฝึกปฏิบัติตามองค์ประกอบของทักษะ เป็นรูปแบบหรือวิธีการหนึ่ง ในการฝึกทักษะการเป็นพิธีกรที่ดี สามารถเป็นผู้ดำเนินกิจกรรมให้บรรลุวัตถุประสงค์ได้อย่างสมบูรณ์ โดยเป็นการเชื่อมโยงความรู้ทางทฤษฎีมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน นักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติซ้ำ ๆ เพื่อให้เกิดประสบการณ์ที่สามารถแสดงออกโดยอัตโนมัติ จนมีทักษะและเกิดความเชี่ยวชาญเป็นอัตโนมัติ การเรียนรู้โดยทักษะปฏิบัติตามองค์ประกอบของทักษะ Khammanee (2014, pp 244-247) จำแนกออกเป็น 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 ขั้นสาธิตทักษะหรือการกระทำ ขั้นที่ 2 ขั้นสาธิตและให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย ขั้นที่ 3 ขั้นให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย ขั้นที่ 4 ขั้นให้เทคนิควิธีการ และขั้นที่ 5 ขั้นให้ผู้เรียนเชื่อมโยงทักษะย่อย ๆ เป็นทักษะที่สมบูรณ์

จากการศึกษา ค้นคว้า และประสบการณ์ทางการพูด ผู้วิจัยเห็นว่า งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะการเป็นพิธีกรของผู้นำนักศึกษา ซึ่งเป็นผู้ที่ต้องอาศัยศิลปะการพูดเป็นอย่างมาก เพื่อให้กิจกรรม หรืองานนั้น ๆ ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ยังมีน้อย อีกทั้งพิธีกรที่เป็นนักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงรายยังมีน้อยมาก ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการพัฒนาคู่มือการเป็นพิธีกรมืออาชีพ โดยใช้รูปแบบการฝึกปฏิบัติ: กรณีศึกษาผู้นำนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย และเพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อคู่มือการเป็นพิธีกรมืออาชีพ โดยใช้รูปแบบการฝึกปฏิบัติ เพื่อเสริมสร้าง ศักยภาพ ประสิทธิภาพ ทางด้านศิลปะการเป็นพิธีกร ซึ่งเป็นทักษะทางการสื่อสารที่สำคัญในการเป็นผู้นำ และการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งยังเป็นพื้นฐานและแนวทางในการพัฒนาสมรรถภาพการเป็นพิธีกรที่ดีแก่นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงรายในกลุ่มอื่น ๆ รวมถึงผู้ที่มีความสนใจในทักษะการเป็นพิธีกรมืออาชีพ ต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาคู่มือการเป็นพิธีกรมืออาชีพ
2. เพื่อพัฒนาการเป็นพิธีกรมืออาชีพแก่ผู้นำนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อคู่มือการเป็นพิธีกรมืออาชีพ

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาคู่มือการเป็นพิธีกรมืออาชีพ โดยใช้รูปแบบการฝึกปฏิบัติ : กรณีศึกษาผู้นำนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย” คณะผู้วิจัยมีวิธีการในการดำเนินการวิจัยตามลำดับดังต่อไปนี้

1. ยื่นขอรับพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์
2. ดำเนินการขออนุญาตเก็บข้อมูลวิจัยจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อประชาสัมพันธ์ผู้เข้าร่วมโครงการ
3. ชี้แจงให้ผู้เข้าร่วมโครงการทราบถึงกระบวนการ และขออนุญาตเก็บข้อมูลของงานวิจัย
4. ให้ผู้เข้าร่วมพัฒนาทดสอบก่อนการพัฒนาเพื่อประเมินทักษะการเป็นพิธีกร โดยให้ผู้นำนักศึกษาทดสอบการเป็นพิธีกร “การเปิดงานอบรม” โดยใช้แบบประเมินทักษะการเป็นพิธีกรก่อนการพัฒนาเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเป็นพิธีกร
5. ดำเนินการพัฒนาตามแผนการพัฒนา โดยจัดกิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการการเป็นพิธีกรมืออาชีพ โดยใช้รูปแบบการฝึกปฏิบัติแก่กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้นำนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย จำนวน 50 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling)
6. ประเมินผลโดยการทดสอบการเป็นพิธีกร กำหนดให้ผู้นำนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย เป็นพิธีกรตามสถานการณ์ที่กำหนด โดยใช้แบบประเมินทักษะการเป็นพิธีกรหลังการพัฒนา เพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเป็นพิธีกร
7. สำรวจความพึงพอใจต่อการพัฒนาคู่มือการเป็นพิธีกรมืออาชีพ โดยใช้รูปแบบการฝึกปฏิบัติ: กรณีศึกษาผู้นำนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
8. รวบรวมและนำข้อมูลผลการสอบทดสอบก่อนและหลังร่วมกิจกรรม และผลการตอบแบบประเมินความพึงพอใจ
9. สรุปผลการวิจัย และการอภิปรายผลการวิจัย
10. ส่งมอบคู่มือการเป็นพิธีกรมืออาชีพ ให้กับหน่วยงานต้นสังกัด
11. ตีพิมพ์บทความวิจัยในวารสารที่อยู่ในฐาน TCI
12. ส่งรายงานผลการวิจัยฉบับสมบูรณ์ ให้กับสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏ

ผลการวิจัย

1. ประสิทธิภาพของคู่มือการเป็นพิธีกรมืออาชีพ

จากการสร้างคู่มือการเป็นพิธีกรมืออาชีพ คณะผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรม เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องด้านการเป็นพิธีกร แล้วออกแบบเครื่องมือวิจัย คือ คู่มือการเป็นพิธีกรมืออาชีพที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น

จากนั้นตรวจสอบคุณภาพคู่มือการเป็นพิธีกรมืออาชีพ โดยนำคู่มือที่ออกแบบ ไปขอรับคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน แล้วปรับปรุงคู่มือตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ จากนั้นนำคู่มือการเป็นพิธีกรมืออาชีพที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น ไปทดลองใช้กับกลุ่มทดลอง โดยแยกเป็นการทดลองครั้งที่ 1 กลุ่ม 1:1 ผู้นำนักศึกษาจำนวน 5 คน เพื่อหามีค่าประสิทธิภาพ(E1/E2) การทดลองครั้งที่ 2 กลุ่มใหญ่ ผู้นำนักศึกษาจำนวน 15 คน เพื่อหามีค่าประสิทธิภาพ(E1/E2) ปรากฏผลดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 สรุปผลการหาประสิทธิภาพกระบวนการ (E1/E2) ของคู่มือการเป็นพิธีกรมืออาชีพ การทดลองกลุ่มทดลองกลุ่มใหญ่ ผู้นำนักศึกษาจำนวน 15 คน

กิจกรรม	คะแนนกิจกรรมระหว่างเรียน (E1)	คะแนนสอบวัดผลสัมฤทธิ์ (E2)
อบรมพิธีกรครั้งที่ 1	80.67	
อบรมพิธีกรครั้งที่ 2	82.67	
ประสิทธิภาพรวม	**81.67**	**92.67**

จากตารางที่ 1 พบว่าประสิทธิภาพกระบวนการ(E1) ของคู่มือการเป็นพิธีกรมืออาชีพ การทดลองกลุ่มใหญ่ จำนวน 15 คน เป็น 81.67 โดยแยกเป็นการปฏิบัติอบรมพิธีกรครั้งที่ 1 เท่ากับ 80.67 การปฏิบัติอบรมพิธีกรครั้งที่ 2 เท่ากับ 82.67 และประสิทธิภาพผลลัพธ์ (E2) ของคู่มือการเป็นพิธีกรมืออาชีพ เท่ากับ 92.67 แสดงให้เห็นว่าประสิทธิภาพรวมของคู่มือการเป็นพิธีกรมืออาชีพ การทดลองกลุ่มใหญ่ เป็น 81.67/92.67 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ประสิทธิภาพ 80/80 ที่กำหนดไว้

จากนั้นคณะผู้วิจัยจึงนำคู่มือการเป็นพิธีกรมืออาชีพที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น ที่มีประสิทธิภาพแล้วไปใช้พัฒนากับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 50 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ปรากฏผลดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 2 สรุปผลการหาประสิทธิภาพกระบวนการ (E1/E2) ของคู่มือการเป็นพิธีกรมืออาชีพ การทดลองกลุ่มตัวอย่าง ผู้นำนักศึกษาจำนวน 50 คน

กิจกรรม	คะแนนกิจกรรมระหว่างเรียน (E1)	คะแนนสอบวัดผลสัมฤทธิ์ (E2)
อบรมพิธีกรครั้งที่ 1	82.40	
อบรมพิธีกรครั้งที่ 2	87.40	
ประสิทธิภาพรวม	**84.90**	**91.80**

จากตารางที่ 2 พบว่าประสิทธิภาพกระบวนการ(E1) ของคู่มือการเป็นพิธีกรมืออาชีพ การทดลองกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 50 คน เป็น 84.90 โดยแยกเป็นการปฏิบัติอบรมพิธีกรครั้งที่ 1 เท่ากับ 82.40 การปฏิบัติอบรมพิธีกรครั้งที่ 2 เท่ากับ 87.40 และประสิทธิภาพผลลัพธ์ (E2) ของคู่มือการเป็นพิธีกรมืออาชีพ เท่ากับ 91.80 แสดงให้เห็นว่าประสิทธิภาพรวมของคู่มือการเป็นพิธีกรมืออาชีพ การทดลองกลุ่มตัวอย่าง เป็น 84.90/91.80 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ประสิทธิภาพ 80/80 ที่กำหนดไว้

2. ผลการวิเคราะห์การพัฒนาการเป็นพิธีกรมืออาชีพแก่ผู้นำนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

คณะผู้วิจัยได้ทำการทดสอบทดสอบก่อนการพัฒนาเพื่อประเมินทักษะการเป็นพิธีกร โดยให้ผู้นำนักศึกษา ทดสอบการเป็นพิธีกร “การเปิดงานอบรม” โดยใช้แบบประเมินทักษะการเป็นพิธีกรก่อนการพัฒนา เพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเป็นพิธีกร ประเมินความสามารถทางการพูดพิจารณาคุณลักษณะด้านบุคลิกภาพและการวางตัว การใช้เสียงและภาษา การดำเนินรายการและเนื้อหา และปฏิภาณไหวพริบ หลังการจัดกิจกรรมตามแผนการพัฒนา จากนั้นจัดกิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการการเป็นพิธีกรมืออาชีพ โดยใช้รูปแบบการฝึกปฏิบัติ ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบการเป็นพิธีกร โดยกำหนดให้ผู้นำนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย เป็นพิธีกร “งานกิจกรรมลอยกระทงนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย” ใช้แบบประเมินทักษะการเป็นพิธีกรหลังการพัฒนา เพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเป็นพิธีกร จากนั้นวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ และนำเสนอในรูปแบบของตารางประกอบการพรรณนา

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเป็นพิธีกร ก่อนและหลังพัฒนาทักษะการเป็นพิธีกรโดยใช้รูปแบบการฝึกปฏิบัติของผู้นำนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

คะแนน	n	$\bar{X}$	SD	SD^2	D^2	D^2
ก่อนเรียน	50	61.88	4.17	17.41		
หลังเรียน	50	73.46	3.31	10.95	579	6913

จากตารางที่ 3 พบว่า คะแนนเฉลี่ย $\bar{x}$ ก่อนการพัฒนาทักษะการเป็นพิธีกรโดยใช้รูปแบบการฝึกปฏิบัติของผู้นำนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย เท่ากับ 61.88 และ คะแนนเฉลี่ย $\bar{x}$ หลังเรียนเท่ากับ 73.46 แสดงว่าผลสัมฤทธิ์หลังการพัฒนาสูงกว่าก่อนพัฒนา

3. ความพึงพอใจของผู้นำนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงรายที่มีต่อการพัฒนาคู่มือการเป็นพิธีกรมืออาชีพ โดยใช้รูปแบบการฝึกปฏิบัติ

หลังจากการจัดกิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการการเป็นพิธีกรมืออาชีพ โดยใช้รูปแบบการฝึกปฏิบัติ ผู้วิจัยได้ทำการสำรวจความพึงพอใจของผู้นำนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ที่มีต่อการพัฒนาคู่มือการเป็นพิธีกรมืออาชีพ โดยใช้รูปแบบการฝึกปฏิบัติ โดยใช้แบบสอบถาม 5 ระดับ และนำคะแนนมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย $\bar{x}$ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ปรากฏผลดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของผู้นำนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงรายที่มีต่อการพัฒนาคู่มือการเป็นพิธีกรมืออาชีพ โดยใช้รูปแบบการฝึกปฏิบัติ

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านเนื้อหา			
1.1 เนื้อหามีความถูกต้อง น่าเชื่อถือ และทันสมัย	4.56	0.50	มากที่สุด
1.2 การเรียบเรียงเนื้อหามีลำดับขั้นตอน เข้าใจง่าย (จากพื้นฐานไปสู่ระดับสูง)	4.68	0.47	มากที่สุด
1.3 มีตัวอย่างบทพูดที่ชัดเจน	4.84	0.37	มากที่สุด
1.4 องค์ประกอบครบถ้วน (เช่น บุคลิกภาพ, การใช้เสียง, การเตรียมตัว)	4.76	0.43	มากที่สุด
1.5 ความเหมาะสมของการจัดกระบวนการพัฒนาโดยใช้รูปแบบการฝึกปฏิบัติ	4.80	0.40	มากที่สุด
2. ด้านภาษาและการสื่อความหมาย			
2.1 การใช้ภาษาถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ เหมาะสมกับงานพิธีกร	4.80	0.40	มากที่สุด
2.2 การอธิบายศัพท์เทคนิคหรือคำศัพท์เฉพาะทางมีความชัดเจน	4.72	0.45	มากที่สุด
2.3 ประโยคกระชับ ไม่เยิ่นเย้อ อ่านแล้วเข้าใจได้ทันที	4.76	0.43	มากที่สุด
3. ด้านรูปแบบและรูปเล่ม			
3.1 การจัดวางองค์ประกอบศิลป์สวยงาม สบายตา น่าอ่าน	4.72	0.45	มากที่สุด
3.2 ขนาดตัวอักษรและรูปแบบอ่านง่าย ชัดเจน	4.76	0.43	มากที่สุด
3.3 ภาพประกอบหรือแผนภาพ (Infographic) สื่อความหมายได้ดี	4.68	0.47	มากที่สุด
4. ด้านการนำไปใช้ประโยชน์			
4.1 คู่มือช่วยให้เกิดความมั่นใจในการทำหน้าที่พิธีกรมากขึ้น	4.76	0.43	มากที่สุด
4.2 สามารถนำเทคนิคในคู่มือไปปรับใช้หน้างานจริงได้ทันที	4.84	0.37	มากที่สุด
4.3 ความคุ้มค่าของเนื้อหาเมื่อเทียบกับเวลาที่ใช้ศึกษา	4.80	0.40	มากที่สุด
รวม	**4.75**	**0.43**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 4 พบว่าความพึงพอใจโดยภาพรวมของผู้นำนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงรายที่มีต่อการพัฒนาคู่มือการเป็นพิธีกรมืออาชีพ โดยใช้รูปแบบการฝึกปฏิบัติ อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย $\bar{x}$ เท่ากับ 4.75 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.43 โดยหัวข้อที่ผู้นำนักศึกษามีความพึงพอใจมากที่สุด คือมีตัวอย่างบทพูดที่ชัดเจน สามารถนำเทคนิคในคู่มือไปปรับใช้หน้างานจริงได้ทันทีมีค่าเฉลี่ย $\bar{x}$ เท่ากับ 4.84 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.37 รองลงมาได้แก่ ความเหมาะสมของการจัดกระบวนการพัฒนาโดยใช้รูปแบบการฝึกปฏิบัติ การใช้ภาษาถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ เหมาะสมกับงานพิธีกร และความคุ้มค่าของเนื้อหาเมื่อเทียบกับเวลาที่ใช้ศึกษา มีค่าเฉลี่ย $\bar{x}$ เท่ากับ 4.80 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.40

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการพัฒนาคู่มือการเป็นพิธีกรมืออาชีพ โดยใช้รูปแบบการฝึกปฏิบัติ: กรณีศึกษาผู้นำนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย พบว่าคู่มือการเป็นพิธีกรมืออาชีพ มีประสิทธิภาพโดยรวม เท่ากับ 84.90/91.80 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ประสิทธิภาพ 80/80 ที่กำหนดไว้

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเป็นพิธีกรโดยใช้รูปแบบการฝึกปฏิบัติของผู้นำนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงรายก่อนเรียนมีคะแนนเฉลี่ย $\bar{x}$ เท่ากับ 61.88 และคะแนนเฉลี่ยหลังเรียน $\bar{x}$ เท่ากับ 73.46 มีคะแนนพัฒนาการเฉลี่ยเท่ากับ 11.58 แสดงว่าผู้นำนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย มีผลสัมฤทธิ์ทางการเป็นพิธีกรหลังพัฒนาสูงกว่าก่อนพัฒนา

3. ผลการศึกษาความพึงพอใจของผู้นำนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงรายที่มีต่อการพัฒนาคู่มือการเป็นพิธีกรมืออาชีพ โดยใช้รูปแบบการฝึกปฏิบัติ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย $\bar{x}$ เท่ากับ 4.75 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.43 โดยผู้นำนักศึกษามีความพึงพอใจมากที่สุด คือมีตัวอย่างบทพูดที่ชัดเจน สามารถนำเทคนิคในคู่มือไปปรับใช้หน้างานจริงได้ทันทีมีค่าเฉลี่ย $\bar{x}$ เท่ากับ 4.84 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.37 รองลงมาได้แก่ ความเหมาะสมของการจัดกิระบวนการพัฒนาโดยใช้รูปแบบการฝึกปฏิบัติ การใช้ภาษาถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ เหมาะสมกับงานพิธีกร และความคุ้มค่าของเนื้อหาเมื่อเทียบกับเวลาที่ใช้ศึกษา มีค่าเฉลี่ย $\bar{x}$ เท่ากับ 4.80 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.40

อภิปรายผล

คณะผู้วิจัยอภิปรายผลการวิจัยได้ดังต่อไปนี้

1. การพัฒนาคู่มือการเป็นพิธีกรมืออาชีพ

ผลการหาประสิทธิภาพของคู่มือการเป็นพิธีกรมืออาชีพโดยใช้รูปแบบการฝึกปฏิบัติ พบว่าคู่มือการเป็นพิธีกรมืออาชีพ มีประสิทธิภาพโดยรวม เท่ากับ 84.90/91.80 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ประสิทธิภาพ 80/80 ที่กำหนดไว้ แสดงให้เห็นว่า คู่มือการเป็นพิธีกรมืออาชีพโดยใช้รูปแบบการฝึกปฏิบัติ เป็นคู่มือที่มีประสิทธิภาพ อาจเนื่องมาจากคู่มือการเป็นพิธีกรมืออาชีพโดยใช้รูปแบบการฝึกปฏิบัติ เป็นรูปแบบการฝึกที่ผู้นำนักศึกษาได้มีโอกาสฝึกปฏิบัติด้วยตนเอง ทำให้ผู้นำนักศึกษาเกิดความเข้าใจ และเกิดทักษะโดยตรง ทั้งคู่มือยังผ่านการตรวจจากผู้เชี่ยวชาญการทดลอง และแก้ไขปรับปรุง อย่างละเอียดและเป็นระบบ สอดคล้องกับ Mingkhwan (2020) ที่ศึกษาการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้จากการปฏิบัติการในชั้นเรียน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการออกแบบเว็บ สำหรับการฝึกอบรมออนไลน์ของนักศึกษาปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร พบว่า การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้จากการปฏิบัติการในชั้นเรียน สร้างความรู้ความเข้าใจ เรื่อง การออกแบบเว็บ สำหรับการฝึกอบรมออนไลน์ของผู้เรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และความคิดเห็นของนักศึกษาปริญญาตรีคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยศิลปากรที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้จากการปฏิบัติการในชั้นเรียน มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก

2. การพัฒนาการเป็นพิธีกรมืออาชีพแก่ผู้นำนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

ผลการพัฒนาการเป็นพิธีกรมืออาชีพแก่ผู้นำนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย พบว่า ผู้นำนักศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงรายมีคะแนนเฉลี่ยก่อนการพัฒนาเท่ากับ 61.88 และหลังการพัฒนา

เพิ่มขึ้นเป็น 73.46 โดยมีค่าพัฒนาการเฉลี่ย 11.58 คะแนน แสดงให้เห็นว่ารูปแบบการฝึกปฏิบัติที่นำมาใช้สามารถช่วยพัฒนาทักษะการเป็นพิธีกรได้อย่างชัดเจน ทั้งในด้านความรู้ ความมั่นใจ และทักษะการปฏิบัติจริง ซึ่งเป็นลักษณะสำคัญของการเรียนรู้เชิงปฏิบัติ ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนและแก้ไขข้อบกพร่องของตนเองอย่างต่อเนื่อง แสดงให้เห็นว่าความแตกต่างของคะแนนก่อนและหลังการพัฒนาเกิดจากประสิทธิภาพของรูปแบบการฝึกปฏิบัติที่ใช้ในการพัฒนาอย่างเกิดประสิทธิผล สอดคล้องกับ Yodnane (2021) ที่กล่าวว่า กระบวนการเรียนรู้ด้วยการเรียนผ่านประสบการณ์ตรง ฝึกปฏิบัติในทุกบทเรียน และวิธีการเรียนรู้จากประสบการณ์ของวิทยากรที่เป็นผู้ประกาศและพิธีกรอาชีพ รวมไปถึงการแลกเปลี่ยนสะท้อนคิดจากเพื่อนร่วมชั้นเรียนและวิทยากร ส่งเสริมให้นิสิตเข้าใจคุณลักษณะเด่นและคุณลักษณะด้อยของตนเอง นิสิตแต่ละคนมีการเปลี่ยนแปลงความรู้ความเข้าใจ หลังจากที่ได้เรียนรู้ผ่านการฝึกปฏิบัติและการฟังบรรยายความรู้และประสบการณ์ต่าง ๆ จากวิทยากร นิสิตสามารถพัฒนาคุณลักษณะเฉพาะตัวในด้านต่าง ๆ ของตนเองในการเป็นผู้ประกาศและพิธีกรได้ แสดงให้เห็นว่า แนวคิดการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนให้ได้ปฏิบัติจริง สามารถทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เชิงลึก และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริงในบริบทของการเป็นพิธีกรที่ดีด้านต่าง ๆ ทั้งในด้านคุณลักษณะด้านบุคลิกภาพและการวางตัว การใช้เสียงและภาษา การดำเนินรายการและเนื้อหา และปฏิภาณไหวพริบ สอดคล้องกับ Taweechote (2023) ที่กล่าวว่าคุณลักษณะของพิธีกรรายการประเภทฮาร์ดทอล์ก ต้องเป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ เตรียมข้อมูลก่อนการสัมภาษณ์เสมอ มีความเชื่อมั่นในตนเองและมีไหวพริบ สามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้มีทักษะการฟังอย่างมีประสิทธิภาพ และ มีความสามารถด้านภาษาต่างประเทศ และยังสอดคล้องกับ Subsinwiwat (2011) ที่พบว่าคุณสมบัติพิธีกรรายการสนทนาบันเทิงที่ต้องมี คือ ทักษะทางการสื่อสารที่ดี โดยเฉพาะการสื่อสารระหว่างผู้ดำเนินรายการและแขกรับเชิญ บุคลิกภาพที่ดี ใช้น้ำเสียงลีลา การดำเนินรายการที่เหมาะสมกับรูปแบบรายการ มีความตั้งใจจริงและมีไหวพริบปฏิภาณในการแก้ปัญหาสถานการณ์เฉพาะหน้าได้เป็นอย่างดี

3. การศึกษาความพึงพอใจของผู้นำนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงรายต่อคู่มือการเป็นพิธีกรมืออาชีพ โดยใช้รูปแบบการฝึกปฏิบัติ

ผลการศึกษาความพึงพอใจของผู้นำนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงรายต่อคู่มือการเป็นพิธีกรมืออาชีพ โดยใช้รูปแบบการฝึกปฏิบัติ พบว่า ผู้นำนักศึกษามีความพึงพอใจต่อการพัฒนาคู่มือการเป็นพิธีกรมืออาชีพในภาพรวมอยู่ในระดับ “มากที่สุด” โดยมี ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.75 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.43 แสดงให้เห็นว่าคู่มือและรูปแบบการพัฒนาที่คณะผู้วิจัยออกแบบนั้น มีคุณภาพและตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งในด้านเนื้อหา รูปแบบ และการนำไปใช้จริง โดยเฉพาะประเด็นที่มีความพึงพอใจสูงสุดคือ การมีตัวอย่างบทพูดที่ชัดเจนและสามารถนำเทคนิคไปใช้หน้างานจริงได้ทันที แสดงให้เห็นว่าผู้นำนักศึกษาให้ความสำคัญกับเนื้อหาที่เป็นรูปธรรม เข้าใจง่าย และสามารถประยุกต์ใช้ได้จริง ซึ่งสอดคล้องกับลักษณะของการพัฒนาทักษะด้านการเป็นพิธีกรที่ต้องอาศัยตัวอย่างการฝึกฝน และการปฏิบัติจริง นอกจากนั้น ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ค่อนข้างต่ำในทุกประเด็น (0.37–0.43) แสดงให้เห็นว่าผู้นำนักศึกษามีความคิดเห็นไปในทิศทางเดียวกัน คือมีความพึงพอใจในระดับสูงอย่างสม่ำเสมอ แสดงให้เห็นถึงความน่าเชื่อถือของผลการประเมิน การพัฒนาคู่มือที่เน้นการฝึกปฏิบัติจริง ควบคู่กับการมีตัวอย่างที่ชัดเจนและสามารถนำไปใช้ได้ทันที เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจสูง และส่งผลต่อการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ Mingkhwan (2020) ที่พบว่า ผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้จากการปฏิบัติการในชั้นเรียน ผลเฉลี่ยรวม อยู่ในระดับมาก กิจกรรมการเรียนการสอนก่อให้เกิดความเข้าใจได้ง่าย เนื่องจากได้ทดลองปฏิบัติจริง มีการอธิบายขั้นตอน และสื่อ

การสอนที่ชัดเจน และสอดคล้องกับ Khunsongkhram et al. (2020) ที่พบว่านักเรียนวงโยธวาทิตโรงเรียนบุรีรัมย์พิทยาคม จังหวัดบุรีรัมย์ มีความพึงพอใจโดยภาพรวมต่อรูปแบบการฝึกปฏิบัติเครื่องลมค่าเฉลี่ยอยู่ที่ระดับความพึงพอใจมาก เนื่องจากรูปแบบการฝึกปฏิบัติช่วยให้นักเรียนมีความขยัน มีความรับผิดชอบ มีความสมัครสมานสามัคคีในหมู่คณะ

จากผลการประเมินความพึงพอใจของผู้นำนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงรายที่มีต่อการพัฒนาคู่มือการเป็นพิธีกรมืออาชีพ โดยใช้รูปแบบการฝึกปฏิบัติข้างต้น พบว่าผู้นำนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงรายมีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.75 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.43 อย่างไรก็ตาม ค่าเฉลี่ยที่ไม่เท่ากับ 5.00 อาจเนื่องมาจากผู้นำนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงรายบางส่วนเห็นว่ายังคงมีประเด็นที่สามารถพัฒนาได้ อาทิ การเพิ่มความทันสมัยของเนื้อหา การปรับลำดับการนำเสนอ รวมถึงการเพิ่มภาพประกอบเนื้อหาให้มีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ประสบการณ์และความคาดหวังของผู้นำนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงรายที่แตกต่างกัน รวมถึงการสงวนคะแนนความพึงพอใจในระดับ 5.00 ไว้สำหรับผลงานที่สมบูรณ์แบบ ล้วนเป็นปัจจัยที่ทำให้ค่าเฉลี่ยโดยรวมไม่ถึง 5.00 แม้ว่าผลการประเมินทุกด้านจะอยู่ในระดับมากที่สุดก็ตาม

References

Khammanee, T. (2014). **Science of teaching: Knowledge for effective learning process.** (18th ed.). Chulalongkorn University Press. (In Thai)

Khunsongkhram, T., Tangsonboon, T., Promdirat, W., Naktae, S., & Chakhamhai, C. (2020). The development of a wind instrument practice model for students in the marching band of Buriram Pittayakhom School, Buriram Province. **Journal of Humanities & Social Sciences (JHUSOC), 18**(3), 23-41. (In Thai)

Kityanyong, S. (2018). **Speaking techniques for masters of ceremonies, announcers, and voice actors.** (Rev. ed.). Smart Life. (In Thai)

Lapirattanakul, W. (2000). **Oratory and Rhetoric: Theory and Practice in the New Millennium.** Chulalongkorn University Press. (In Thai)

Mingkhwan, C. (2020). **Development of classroom action learning activities to promote web design abilities for online training of undergraduate students, Faculty of Education, Silpakorn University.** [Master's thesis]. Silpakorn University. (In Thai)

Royal Society of Thailand. (2013). **Royal Institute Dictionary B.E. 2554.** Siriwattana Interprint. (In Thai)

Sriyabhaya, W. (2017). **Effective speaking: Principles and artistic methods.** Chulalongkorn University Press. (In Thai)

Subsinwiwat, A. (2011). **Selection process and qualifications of television masters of ceremonies for entertainment talk shows** [Master's thesis]. Thammasat University. (In Thai)

Taweechote, W. (2023). **Characteristics and interview techniques of masters of ceremonies in Thai hard talk programs** [Master's thesis]. Chulalongkorn University. (In Thai)

Yodnane, P. (2021). Developing unique characteristics of masters of ceremonies and announcers through contemplative learning processes. **Journal of Communication Arts, 39**(2), 44-55. (In Thai)